the social sphere development on the example of areas of the Carpathian-Podillia region (Ukraine). Czasopismo Geograficzne, 93(3), 473–493. https://doi. org/10.12657/czageo-93-19.

2. Wites, T. (2023). Geograficzne Wzorce wyjaśniania problemów społecznych. Założenia Teoretyczno-Metodologiczne". Konwersatorium Wiedzy O Mieście 36 (8): 7-15. https://doi.org/10.18778/2543-9421.08.08.

Роман СЛИВКА[1]
кандидат географічних наук, доцент,
завідувач кафедри географії та природознавства

Йосип ГІЛЕЦЬКИЙ[1]
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри географії та природознавства

Любов СЛИВКА[2]
кандидат історичних наук,
доцент кафедри українознавства і філософії

Ірина ЗАКУТИНСЬКА[1]
кандидат географічних наук,
доцент кафедри географії та природознавства

[1]*Карпатський національний університет імені Василя Стефаника*
[2]*Івано-Франківський національний медичний університет*

ПРОСТОРОВІ ПРОЯВИ ГЕОБРЕНДУ ПОКУТТЯ У СТРАТЕГІЯХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У сучасному стратегічному плануванні територіальних громад історико-культурна спадщина, локальні назви та символічні образи дедалі частіше використовуються як ресурси позиціонування території. Геобрендинг у такому розумінні є не набором рекламних засобів, а способом узгодження територіальної ідентичності, просторових ресурсів, публічного образу та інструментів розвитку. Для Покуття це питання особливо актуальне, оскільки межі історико-географічного регіону не збігаються із сучасним адміністративно-територіальним устроєм, а його периферійні частини перебувають у зонах взаємодії з Гуцульщиною, Бойківщиною, Опіллям і Буковиною [3].

Мета дослідження – виявити просторові закономірності використання геобренду Покуття у чинних стратегіях розвитку територіальних громад та визначити співвідношення між історико-географічною належністю, локальними ідентичностями і практичними інструментами розвитку. Методологічну основу становили суспільно-географічне районування, картографічне зіставлення та

формалізований якісно-кількісний контент-аналіз. Покуття розглядалося як культурно-географічний ареал, сформований взаємодією природних рубежів, історії заселення, господарських практик, міжпоселенських зв'язків і локальних уявлень про належність. Такий підхід відповідає трактуванню територіальної ідентичності як багаторівневого явища [2].

Просторовою основою аналізу стала модель, за якою північним природним рубежем Покуття виступає Дністер, південним – крайові хребти Покутсько-Буковинських Карпат, а західний контур пов'язується з вододілами Прилуквинської височини та верхів'ями Лукви й Лімниці [1]. У такому широкому трактуванні площа регіону становить близько 4864 км², або орієнтовно 35% території Івано-Франківської області. Громади було згруповано у шість зон: центральне ядро, південно-західну контактну зону, західне Покуття, покутське передгір'я, бойківсько-покутське та покутсько-гуцульське пограниччя.

Для аналізу стратегій застосовано матрицю з п'яти блоків: декларативна регіональна ідентичність; змістове наповнення геобренду; стратегічна інтеграція; економічна інструменталізація; інституціоналізація. Кожний блок оцінювався за шкалою 0–4 бали: від відсутності компонента до його повної операціоналізації через заходи, ресурси та вимірювані результати. Методика розвиває попередній підхід до вивчення брендування громад Івано-Франківського Опілля, де також було виявлено розрив між наявністю регіональної спадщини та її системною репрезентацією у стратегічних документах [4].

Результати показали, що інтенсивність геобренду Покуття не утворює простого концентричного градієнта. Середній інтегральний показник у центральному ядрі становить 57,2 %, у південно-західній контактній зоні – 60,0 %, у західному Покутті – 52,8 %, у покутському передгір'ї – 46,7 %, у бойківсько-покутському пограниччі – 52,5 %, у покутсько-гуцульському – 56,7 %. Однак високі значення на периферії часто зумовлені не силою покутського бренду, а розвиненістю альтернативних територіальних образів і туристично-рекреаційних ресурсів. У центральному ядрі прямі згадки Покуття наявні у 55,6 % проаналізованих громад, тоді як у покутському передгір'ї та бойківсько-покутському пограниччі таких згадок немає. Частка громад із домінуванням альтернативного бренду зростає від 44,4 % у ядрі до 100 % у передгірній та обох пограничних зонах.

У центральному ядрі найбільш виразно покутську належність артикулюють Чернелицька, Коломийська, П'ядицька, Отинійська та Городенківська громади. Водночас Снятинська, Заболотівська,

Коршівська й Матеївецька громади майже не використовують назву Покуття як наскрізну рамку розвитку. У західній частині регіону вона конкурує з образами Прикарпаття, Опілля, Галицького Придністров'я та міськими брендами. Івано-Франківськ репрезентується передусім як обласний центр і «столиця Прикарпаття», а на південному пограниччі сильнішими є гуцульські та буковинські маркери. Показовим є Косів, де зрілий територіальний бренд спирається переважно на Гуцульщину, ремесла і креативні індустрії, а не на назву Покуття.

Зіставлення п'яти блоків оцінювання виявило системний дисбаланс. Найкраще у стратегіях представлене змістове наповнення: історична та сакральна спадщина, ремесла, фольклор, природні ландшафти і локальні постаті. Натомість стратегічна інтеграція та економічна інструменталізація є слабшими, оскільки ці ресурси рідко об'єднуються в цілісні туристичні продукти, інвестиційні пропозиції чи програми підтримки локального виробництва. Найслабшою складовою є інституціоналізація: у більшості документів відсутні спеціальні програми, відповідальні суб'єкти, бюджети й показники результативності. Отже, Покуття переважно існує як символічний капітал, але ще не стало системним інструментом місцевої політики.

Перспективною є мережева модель геобрендингу, за якої Покуття слугує спільною регіональною рамкою для різних локальних спеціалізацій. Коломия може виконувати функцію музейно-культурного хаба, Городенка і Чернелиця – архітектурно-придністровського, Снятин – транзитно-історичного, передгірні громади – рекреаційного, а пограничні – міжкультурного. Практичними інструментами можуть бути міжмуніципальні тематичні маршрути, спільний календар подій, регіональне маркування продукції, цифрова платформа, картографічний портал і підтримка креативних індустрій. Такий підхід відповідає розумінню бренду місця як довготривалого управління репутацією території, а не короткострокової рекламної кампанії [5]. Отже, перспективи геобрендингу Покуття пов'язані з переходом від декларативного використання регіональної назви до мережевої співпраці громад, конкретних проєктів, ресурсів і вимірюваних результатів.

Список використаних джерел:

1. Гілецький Й. Р. Фізико-географічний погляд на межі та простір Покуття. Гуцульщина і Покуття. 2022. Ч. 3. С. 18–24.

2. Олійник Я. Б., Гнатюк О. М. Територіальна ідентичність населення Подільського регіону. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2017.

3. Покуття: історико-етнографічний нарис. Львів : Манускрипт-Львів, 2010.

4. Сливка Р. Р., Гілецький Й. Р., Закутинська І. І., Сливка Л. В. Географічні основи брендування територіальних громад: кейс Івано-Франківського Опілля. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Географічні науки. 2025. Вип. 23. С. 32–42.

5. Anholt S. Definitions of place branding – Working towards a resolution. Place Branding and Public Diplomacy. 2010. Vol. 6, no. 1. P. 1–10.

Ігор ЧЕБОЛДА
кандидат географічних наук,
доцент кафедри геоекології та гідрології

Ігор КУЗИК
доктор філософії (PhD) з наук про Землю,
завідувач кафедри геоекології та гідрології,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ПОСВЯТА У ГЕОГРАФИ: ТРАДИЦІЯ, ЩО ЄДНАЄ ПОКОЛІННЯ

Традиція проведення посвяти бере свій початок у 1990 році, коли перша така зустріч відбулася в мальовничому Джурині. Упродовж років змінювалися місця та окремі елементи програми – Джурин, Скоморохи, Струсів, Манюки, Дзвенигород, Колодіївка, Чорний Ліс. Проте незмінною залишалася головна ідея – об'єднати студентів і викладачів через спільну мандрівку, пізнання природи, творчість та неформальне спілкування.

День посвяти розпочинається з ранкової руханки. Це своєрідний символ активного початку нового етапу студентського життя. Нескладні фізичні вправи об'єднують учасників, створюють позитивний настрій і водночас відповідають туристичному характеру заходу. Для майбутніх географів рух, мандрівка, перебування просто неба та готовність долати маршрут є невід'ємною частиною професійного досвіду. Тому ранкова активність органічно вписується в загальну концепцію посвяти.

Після руханки настає хвилина мовчання на знак пошани до захисників і захисниць України, які віддали життя за її свободу та незалежність. Цей момент змінює звичний святковий настрій і нагадує студентам про ціну можливості навчатися, мандрувати, будувати плани та майбутнє. Пам'ять стає частиною сучасної студентської традиції, одним із її важливих ціннісних вимірів.

Виконання Державного Гімну є важливою складовою сучасного формату посвяти та підкреслює її громадянський і національно-патріотичний зміст. Такий підхід узгоджується із сучасними засадами державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, а також із напрямами національно-